

ELİF NAZ ARIKAN, LL.M

**KADINA KARŞI ŞİDDETİN
BİR GÖRÜNÜMÜ OLARAK FEMİSİD**

onikilevha
KADIN VE ÇOCUK HAKLARI UZMANI

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR.....	XV
I. GİRİŞ.....	1
II. GENEL OLARAK KADINA KARŞI ŞİDDET	5
A. Şiddet Kavramı	5
B. Kadına Yönelik Şiddet Kavramı	6
1. Kadına yönelik şiddetin türleri.....	8
a. Kadına yönelik ev içi şiddet.....	9
(1) Ekonomik şiddet	10
(2) Psikolojik ve duygusal şiddet.....	10
(3) Fiziksel şiddet	10
(4) Cinsel şiddet.....	11
b. Kadının ev içi şiddet dışında maruz kaldığı şiddet türleri..	11
(1) Cinsel şiddet.....	11
(2) Cinsel taciz	11
(3) Tecavüz dahil olmak üzere cinsel nitelikteki saldırılar.....	12
(4) İnsan ticareti.....	13
(5) Genital Mutilasyon	13
(6) Zorla evlilik veya çocuk evlilikleri	14
(7) Çevrimiçi veya dijital şiddet.....	15
(8) Siber Zorbalık	15
(9) Rıza gösterilmeyen cinsel içerikli mesaj gönderimi veya cinsel içerikli gönderilerin üçüncü kişilerle paylaşımı	16

(10) Kişi ile İlgili Bilgilerin Çevrimiçi Ortamlarda Kötü Niyetli Olarak Ele Geçirilmesi ve Yayınlanması (Doxing).....	17
2. Kadına yönelik şiddetin nedenleri ve sonuçları	17
a. Kadına yönelik şiddetin nedenleri.....	17
(1) Kadına yönelik şiddetin bireysel nedenleri.....	18
(2) Kadına yönelik şiddetin ekonomik nedenleri	18
(3) Kadına yönelik şiddetin toplumsal nedenleri.....	19
b. Kadına yönelik şiddetin sonuçları.....	20
C. Uluslararası Bir İnsan Hakkı İhlali Olarak Kadına Yönelik Şiddet.	20
1. Birleşmiş Milletler sözleşmeleri	21
a. Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Engellenmesi Sözleşmesi bünyesinde kadına yönelik şiddet.....	21
b. Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasal Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme ile Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme bünyesinde kadına yönelik şiddet.....	23
c. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme bünyesinde kadına yönelik şiddet.....	24
d. Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme bünyesinde kadına yönelik şiddet.....	25
e. Uluslararası Ceza Mahkemesi Roma Statüsü bünyesinde kadına yönelik şiddet.....	26
2. Birleşmiş Milletler bünyesinde kadına yönelik şiddet ile ilgili olarak ilan edilen bildirimler.....	26
a. Kadına Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılmasına Dair Birleşmiş Milletler Bildirisi	26
b. Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu	28
3. Bölgesel nitelikteki uluslararası belgeler açısından kadına yönelik şiddet.....	29
a. Kadınlara Yönelik Şiddetin Önlenmesi, Cezalandırılması ve Ortadan Kaldırılmasına Dair	

Amerikan Devletleri Sözleşmesi kapsamında kadına yönelik şiddet.....	29
b. Afrika İnsan ve Halkların Hakları Şartı'na Ek Afrika Kadın Hakları Protokolü kapsamında kadına yönelik şiddet.....	30
c. Avrupa Konseyi bünyesinde kadına yönelik şiddete yönelik düzenlemeler	31
(1) İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme	31
(2) Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Kadınların Şiddete Karşı Korunmasına Dair Tavsiye Kararı	33
(3) Kadına Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi) ...	34
D. Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet ile Mücadele	35
1. Türkiye'de kadına yönelik şiddet ile mücadele serüveni	35
2. Eski Türk Ceza Kanunu'ndan Günümüze Türk Ceza Hukukunda Kadına Karşı Şiddete Yönelik Yaklaşım Değişikliği	42
III. KADINA KARŞI ŞİDDETİN NEFRET BOYUTU	49
A. Genel Olarak Nefret Kavramı.....	49
B. Nefretin Bazı Görünüm Şekilleri	50
1. Nefret Söylemi	50
2. Nefret Suçu.....	51
C. Kadına Karşı Nefret	53
1. Kadına karşı nefret kavramı, kökeni ve tarihçesi.....	53
2. Kadına karşı nefret kapsamında kavram sorunu.....	59
a. Kadına yönelik cinsiyete dayalı şiddetin nefret kapsamında değerlendirilmesinin yaratacağı zorluklara ilişkin görüşler.....	61
b. Kadına yönelik cinsiyete dayalı şiddetin nefret kapsamında değerlendirilmesini destekleyici görüşler.....	62
3. Değerlendirme	65

D. Kadına Karşı Şiddete Dair Bir Çerçeve.....	66
IV. KADINA KARŞI ŞİDDETİN BİR GÖRÜNÜMÜ OLARAK FEMİSİD	68
A. Femisid Kavramı: Tarihsel Arka Plan ve Tanımlar	68
B. Femisid Açısından Kavramsal Ayrımlar	74
1. Genel anlamda femisid ve özel anlamda femisid ayrımı.....	74
2. Femisid ve feminisid kavramları.....	75
C. Femisidin Türleri.....	77
1. Eş / partner tarafından gerçekleştirilen femisid ve eviçi femisid	77
2. Kadınların silahlı çatışma ve savaşlarda öldürülmesi	78
3. Cinsiyet seçimi sebebiyle kadınların öldürülmesi	79
4. Büyücü avı sebebiyle kadınların öldürülmesi.....	79
5. Diğer türler	79
D. Pozitif Hukukta Femisid İzleri.....	80
1. Uluslararası insan hakları belgeleri kapsamında femisid	80
a. BM bünyesinde femiside yönelik geliştirilen yaklaşımlar ..	80
b. Femiside yönelik olarak bölgesel nitelikteki adımlar	82
(1) Avrupa’da femiside yönelik adımlar	82
(2) Latin Amerika’da femiside yönelik bölgesel nitelikte adımlar.....	87
(a) Belem do Para Sözleşmesi	87
(3) Amerikalılar Arası İnsan Hakları Mahkemesi’nin 16 Kasım 2009 tarihli “Cotton Field” Kararı.....	88
2. Karşılaştırmalı hukukta femisid.....	90
a. Latin Amerika ülkelerinde femiside dair yasal düzenlemeler.....	90
b. Latin Amerika Mahkeme Kararlarında Femisid Değerlendirmelerine Dair Örnekler.....	96
(1) Femiside İlişkin Paraguay Mahkeme Kararları	96
(a) Alto Parana Yargı Bölgesi Mahkemesi Kararı.....	96

(b) Presidente Hayes Yargı Bölgesi Mahkemesi Kararı	98
(c) Cordillera Yargı Bölgesi Mahkemesi Kararı	99
(d) Merkez Yargı Bölgesi Mahkemesi Kararı	101
(e) Guairá Yargı Bölgesi Mahkemesi Kararı	102
(f) Caazapá Yargı Bölgesi Mahkemesi Kararı	103
(g) San Pedro Yargı Bölgesi Mahkemesi Kararı	104
(h) Ñeembucú Yargı Bölgesi Mahkemesi Kararı	105
(i) Merkez Yargı Bölgesi Mahkemesi Kararı	106
(j) San Pedro Yargı Bölgesi Mahkemesi Kararı	107
(2) Ekvador Mahkemeleri Kararları	109
c. Anglo-Sakson hukukunda femisid kavramı	109
(1) Birleşik Krallık'ta femisid	109
(2) Amerika Birleşik Devletleri'nde femisid	111
d. Kıta Avrupası'nda femisid kavramı	111
(1) Almanya'da femisid	112
(2) Fransa'da Femisid	112
(3) İspanya'da Femisid	114
(4) İtalya'da Femisid	114
3. Türk Ceza hukukunda femisid izleri	115
a. Töre saiki ile öldürme	116
b. Kasten öldürmenin üstsoy veya altsoydan birine ya da eş, boşandığı eş veya kardeşe karşı işlenmesi	122
c. Canavarca hisle veya eziyet çektirerek öldürme	124
d. Nefret ve ayrımcılık suçu	128
e. Türkiye'deki yargı kararlarında femisid izleri ve kadın cinayetlerine yaklaşım	129
f. 7406 Sayılı Türk Ceza Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Türk Ceza Kanunu'nda yapılan değişiklikler kapsamında kadına karşı suçlar	137
4. Femiside dair bir çerçeve ve ara sonuç	143

V. KADINA KARŞI ŞİDDET BAĞLAMINDA KASTEN ÖLDÜRME SUÇUNDA YENİ BİR NİTELİKLİ HAL ZORUNLULUĞU	146
A. Genel Olarak	146
B. Normatif Alternatifler	148
1. Bağımsız bir suç türü olarak düzenleme alternatifi.....	148
2. Mevcut bir suçta yeni bir unsur olarak düzenleme alternatifi. 151	
a. Maddi unsur olarak düzenleme	152
(1) Genel olarak maddi unsur kavramı.....	152
(2) Bir maddi unsur olarak femisid	153
b. Manevi unsur olarak düzenleme	154
(1) Genel olarak manevi unsur kavramı.....	154
(2) Saik kavramı	156
(3) Manevi unsur olarak femisid.....	160
C. Bir Nitelikli Hal Önerisi Olarak Kadına Karşı Şiddet Saiki ile Öldürme.....	160
D. Ara Sonuç.....	166
VI. SONUÇ	168
KAYNAKÇA.....	173